

Competitivitatea IMM-urilor s-a îmbunătățit foarte puțin ca urmare a sprijinului acordat de UE (raport ECA)

Întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) sunt esențiale pentru economia Uniunii Europene, dar nu au beneficiat cu adevărat de pe urma acțiunilor UE menite să le sporească competitivitatea, a concluzionat Curtea de Conturi Europeană (ECA) într-un raport special publicat miercuri.

Potrivit sursei citate, fondurile UE au stimulat disponibilitatea IMM-urilor de a investi, dar impactul și eficacitatea acestora asupra competitivității au fost atât de limitate încât majoritatea IMM-urilor sprijinite pur și simplu nu au obținut niciun beneficiu real de pe urma sprijinului acordat de UE.

"Auditorii îndeamnă Comisia Europeană și statele membre să utilizeze mai bine fondurile UE, astfel încât acestea să ajute IMM-urile într-un mod eficace.

Întreprinderile mici și mijlocii reprezintă un pilon al economiei UE, întrucât ocupă aproape două treimi (63 %) din forța de muncă din Uniune și generează jumătate (52%) din valoarea adăugată. Acestea se confruntă însă uneori cu dificultăți atunci când încearcă să concureze cu întreprinderi mai mari", se menționează într-un comunicat al ECA, remis, AGERPRES.

Acesta semnaleză că UE dispune de politici menite să sprijine IMM-urile, în special prin intermediul Fondului European de Dezvoltare Regională (FEDR). În perioada 2014-2020, programele finanțate din FEDR au alocat peste 40 de miliarde de euro pentru a îmbunătăți competitivitatea IMM-urilor și fonduri suplimentare ale UE au fost eliberate ca răspuns la pandemia de COVID-19, dar auditorii UE au concluzionat că aceste sume nu au ajutat IMM-urile să fie mult mai competitive.

"Coloana vertebrală a economiei UE, IMM-urile trebuie să merite să fie sprijinite atunci când își încep și își extind activitățile", a declarat Pietro Russo, membru al Curții de Conturi Europene responsabil de acest audit.

Potrivit acestuia, sprijinul acordat de FEDR în ultimii ani nu a adus o diferență semnificativă în ceea ce privește competitivitatea generală a IMM-urilor, fapt care pune la îndoială beneficiile acțiunii UE în acest domeniu.

În UE există peste 20 de milioane de IMM-uri. S-a preconizat ca FEDR să sprijină în mod direct 800.000 dintre acestea până la sfârșitul anului 2019. Regulamentul privind FEDR nu impunea însă statelor membre să stabilească strategii privind cea mai bună modalitate de creștere a competitivității IMM-urilor lor. În lipsa unor astfel de strategii, era dificil să se asigure direcționarea finanțării UE către întreprinderile și zonele cu cel mai mare potențial de creștere. În medie, programele FEDR au furnizat aproximativ 42.000 de euro pentru fiecare IMM beneficiar, se subliniază în raport.

"Această cifră ascunde însă diferențe semnificative între statele membre, sumele efective variind de la aproximativ 392.000 de euro per proiect în Austria până la mai puțin de 1.000 de euro în Irlanda", menționează sursa citată.

Auditorii UE avertizează că finanțarea unui număr mare de IMM-uri poate fi problematică, deoarece proiectele la scară mică se confruntă cu riscul de a nu atinge masa critică necesară pentru a aduce o schimbare reală în ceea ce privește competitivitatea IMM-urilor.

"În practică, cea mai mare parte a fondurilor FEDR a fost alocată pentru sprijin prin intermediul unor proiecte independente care vizau IMM-uri individuale, dar auditul arată că aceste proiecte au generat doar efecte de propagare limitate, reducând impactul global al sprijinului acordat de UE. În unele cazuri, finanțarea din FEDR chiar a afectat negativ perspectivele economice ale

unor IMM-uri care concureau pe aceleasi piete si care nu beneficiasera de sprijin", se mai arata în raport.

Auditorii observa, de asemenea, ca proiectele abordau, în general, un factor specific al competitivitatii, fara sa ia masuri pentru a asigura eficacitatea proiectelor sau pentru a raspunde nevoilor întreprinderilor într-un sens mai larg, de exemplu necesitatea de a gasi lucratori calificati, de a face fata obstacolelor de reglementare si de a gestiona povara administrativa. în consecinta, auditorii au constatat ca unele IMM-uri au primit resurse semnificative fara a-si îmbunatatii competitivitatea generala.

"Exista si alte elemente care au împiedicat eficacitatea sprijinului acordat de UE. Printre acestea se numara procedurile de selectie, care erau, în general, prea lipsite de ambitie si nu erau concepute pentru a acorda finantare celor mai competitive proiecte. Majoritatea propunerilor care au obtinut un punctaj minim de eligibilitate au primit finantare, fara nicio analiza comparativa sau concurenta între cererile de finantare. Factori precum crestere durabile ale competitivitatii sau expansiunea pietei au fost ignorati, în timp ce inovarea sau cercetarea si dezvoltarea au avut doar un impact minor asupra deciziilor. Prin urmare, fondurile UE nu au fost canalizate în primul rând catre cele mai promitatoare IMM-uri", mai subliniaza raportul.

Astfel, auditorii pun sub semnul întrebării valoarea adaugata a acestor fonduri. Ei observa ca majoritatea IMM-urilor ar fi facut oricum o investitie similara, cu sau fara finantare publica, confirmând riscul de aparitie a efectului de balast în cazul acestui tip de sprijin din partea UE, o problema asupra careia Curtea de Conturi Europeana a atras atentia în numeroase rânduri.

În UE, IMM-urile sunt întreprinderi cu mai putin de 250 de angajati si fie o cifra de afaceri anuala de maximum 50 de milioane de euro, fie un bilant anual de cel mult 43 de milioane de euro.

Fondurile structurale si de investitii europene (fondurile ESI), în special Fondul European de Dezvoltare Regionala (FEDR), se numara printre cele mai importante programe ale UE care ofera sprijin financiar IMM-urilor. În perioada 2014-2020, programele finantate din FEDR au alocat 54,4 miliarde de euro pentru masuri legate de IMM-uri, prin intermediul unor prioritati specifice numite obiective tematice. Majoritatea obiectivelor tematice ale FEDR pot contribui în mod direct sau indirect la cresterea competitivitatii IMM-urilor.

Obiectivul tematic 3, intitulat "îmbunatatirea competitivitatii IMM-urilor" este al doilea ca marime în ceea ce priveste volumul fondurilor FEDR alocate, cu 40,3 miliarde de euro dintr-un total de 201,5 miliarde de euro alocati din bugetul UE pâna în iunie 2021. În ansamblu, trei sferturi din finantarea din FEDR pentru IMM-uri (75 %) îmbraca forma sprijinului direct.